

«Ә.Б. Бектұров атындағы Химия ғылымдары институты»
Акционерлік қоғамы

Қазақстанның еңбек сіңірген ғалымы, академик,
Америка химиялық қоғамының мүшесі
ЖҰМАДІЛОВ ТАЛҚЫБЕК ҚОЖАТАЙҰЛЫНЫҢ
туғанына 70 жыл толуына арналған
**«Өнеркәсіптік және экологиялық міндеттерді шешудегі
төмен және жоғары молекулалық қосылыстар
технологиясы мен іргелі және қолданбалы химияны
дамытудың заманауи мәселелері»**
Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК НАУЧНЫХ ТРУДОВ
Международной научно-практической конференции
**«Современные проблемы развития фундаментальной и
прикладной химии и технологии низко- и высокомолекулярных
соединений в решении промышленных и экологических задач»,**
посвященной 70-летию со дня рождения заслуженного казахстанского ученого,
академика РАН, члена американского химического общества
ДЖУМАДИЛОВА ТАЛҚЫБЕКА ҚОЖАТАЕВИЧА

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS
of the International scientific and practical conference
**«Modern problems of development of fundamental and applied
chemistry and technology of low- and high-molecular compounds in
solving industrial and environmental problems»,**
dedicated to the 70th anniversary of the honored Kazakh scientist, professor,
academician, member of the American Chemical Society
JUMADILOV TALKYBEK KOZHATAYEVICH

Алматы қ., 2022 ж., 26 мамыр

Бас редактор

«А.Б. Бектұров атындағы химия ғылымдары институты» АҚ бас директоры Фишер Д.Е.

Жауапты редактор

ҚР ҰҒА мүшесі, тех. ғылым. докторы, профессор Абсадықов Б.Н.

Құрастырған:

Химия ғылымдарының магистрі Химэрсэн Х.

Химия ғылымдарының кандидаты, ассоцияланған профессор Хақимболатова К.Х.

Техника ғылымдарының магистрі Иманғазы А.М.

Қазақстанның еңбек сіңірген ғалымы, академик, Америка химиялық қоғамының мүшесі Джумадилов Талқыбек Қожатайұлының туғанына 70 жыл толуына арналған «Өнеркәсіптік және экологиялық міндеттерді шешудегі төмен және жоғары молекулалық қосылыстар технологиясы мен іргелі және қолданбалы химияны дамытудың заманауи мәселелері» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының еңбектер жинағы

ISBN 978-601-211-450-8

Главный редактор

Фишер Д.Е., Генеральный директор АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова»

Ответственный редактор

член-корр. НАН РК, докт. техн. наук, профессор Абсадықов Б.Н.

Составители:

Магистр химических наук Химэрсэн Х.

Кандидат химических наук, ассоциированный профессор Хақимболатова К.Х.

Магистр технических наук Иманғазы А.М.

Сборник научных трудов Международной научно-практической конференции «Современные проблемы развития фундаментальной и прикладной химии и технологии низко- и высокомолекулярных соединений в решении промышленных и экологических задач», посвященной 70-летию со дня рождения заслуженного казахстанского ученого, академика РАЕ, члена американского химического общества Джумадилова Талқыбека Қожатаевича

Chief Editor

Fischer D.E., General Director of «A.B. Bekturov Institute of Chemical Sciences» JSC

Responsible editor

corresponding member of NAS RK, Doctor of Technical Sciences, Professor Absadykov B.N.

Compiled by:

Master of Chemical Sciences Khimersen Kh.

Candidate of Chemical Sciences, Associate Professor Khakimbolatova K.Kh.

Master of Technical Sciences Imangazy A.M.

Collection of scientific papers of the International scientific and practical conference «Modern problems of development of fundamental and applied chemistry and technology of low- and high-molecular compounds in solving industrial and environmental problems», dedicated to the 70th anniversary of the honored Kazakh scientist, professor, academician, member of the American Chemical Society Jumadilov Talkybek Kozhatayevich

ISBN 978-601-211-450-8

©АО «Институт химических наук им. А.Б.Бектурова», 2022

Секция III. «Зеленая химия» и экологическая безопасность		
46	Постерный доклад (тезис)	Джуманазарова Асилкан Зулпукаровна Институт химии и фитотехнологий НАН Кыргызской Республики <i>«Создание фунгистатических препаратов на основе растений»</i>
47	16:20 – 16:40 	Падалкина Алина Вячеславовна Ст. преподаватель кафедры «Химия и химические технологии», Северо-Казахстанский университет им. М. Козыбаева, Петропавловск, Казахстан <i>«Влияние микроводоросли Хлорелла на содержание ионов, обуславливающих минерализацию природных вод»</i>
48	Постерный доклад (тезис)	Жетписбаева Анар Руслановна М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті, Петропавл, Қазақстан <i>«Адам денсаулығына аэротехногенді ластанудың әсері»</i>
49	Постерный доклад (тезис)	Тусупкалиев Е.А. АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова» <i>Масс-спектрометрическое поведение некоторых производных пиррола при ионизации электронами</i>
50	Постерный доклад (тезис)	Михайловская Т.П. АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова» <i>«Influence of the nature of titanium dioxide on the catalytic properties of vanadium oxide catalysts for 4-methylpyridine oxidation»</i>
51	Постерный доклад (тезис)	Серебрянская А.П. АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова» <i>«Механохимическое получение катализатора и его физические характеристики»</i>
52	Постерный доклад (тезис)	Югай О.К. АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова» <i>Принципы «зеленой химии» в синтезе никотиновой кислоты</i>
53	Постерный доклад (тезис)	Муканова М.С. АО «Институт химических наук им. А.Б. Бектурова» НАО «Казахский национальный университет им. аль-Фараби» <i>Синтез морфолинсодержащих дитиокарбаматов и их тиоангидридов</i>
54	Постерный доклад (тезис)	Кенжеева А.М. Казахский национальный педагогический университет имени Абая <i>«Исследование промотирующего действия добавки оксида циркония к бинарной V-Ti-оксидной системе в реакции парциального окисления γ-пиколина»</i>
55	Постерный доклад (тезис)	Тажиева А.А. Satbayev University, г. Алматы, Казахстан <i>«Синтез стирола в присутствии модифицированных оксидами циркония и ниобия катализатора $Fe_2O_3 - K_2O - Cr_2O_3$»</i>
56	Постерный доклад (тезис)	Химэрсэн Х., Нарониук Ж. Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan Gdansk University of Technology, Gdansk, Poland <i>«Леватит CNPLF - анионит АВ-17-8 интерполимерлі жүйелерінің скандий иондарын сорбциялау ерекшеліктері»</i>

СОДЕРЖАНИЕ

Секция 1. СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ОРГАНИЧЕСКОЙ, НЕОРГАНИЧЕСКОЙ, ПОЛИМЕРНОЙ ХИМИИ И ХИМИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ

KHUTORYANSKIY V.V. Poly(2-oxazolines) as a class of water-soluble polymers promising for pharmaceutical applications	14
KUDAIKULOVA S.K., ZHUBANOV B.A., ABADIE M.M. New composite films based on polyimide: An exemplary scientific collaboration between France and Kazakhstan in the field of high temperature polymers	16
ZEYNALOV E.B. Mass spectrometric analysis of components of diesel fractions	18
КОПИШЕВ Э.Е. Теория эффекта дистанционного взаимодействия гидрогелей	21
TABATADZE L.B., ARCHVADZE K.T., CHACHAVA I.R., PIRTSKHELIANI N.A., GULBANI D.B. Synthesis and research of the bromine-containing biopolymers	22
ӘБДІҚӘРІМОВ М.Н., ТҮРГҮМБАЕВА Р.Х. Жаймалайтын және құрамында карбоксил бар сұйық каучуктер негізіндегі полимерлік композициялар	24
БУРКЕЕВ М.Ж., БОЛАТБАЙ А.Н., ТОЛЕУОВҰ.Б., ДАВРЕНБЕКОВ С.Ж. Кинетика термического разложения сополимеров полиэтиленгликольфумарта с акриловой кислотой	29
БУРКЕЕВ М.Ж., ТАЖБАЕВ Е.М., ЖҮНІСОВА М.С., ШИБАЕВА С.Р., КАЖМУРАТОВА А.Т. Синтез полифункциональных полимеров для получения иммобилизационных материалов	31
ДЖАМАНБАЕВА Г.Ж., ТАУСАРОВА Б.Р. Придание полифункциональных свойств целлюлозным текстильным материалам с применением с золь-гель технологии	33
ТҮРГҮМБАЕВА Р.Х., ӘБДІҚАРІМОВ М.Н. Мұнайбитумды жыныстардың иқ-спектрлері	37
BYZOVA YU.S., OSTROVNOY K.A., GORSHKOVA T.A., SAVELYEVA P.O., ZAGIEVA A.V. Recycling of spent polyisobutylene in asphalt concrete materials	48
ДЖУСИПБЕКОВ У.Ж., ТОРЕБЕКОВ О.Т., УТЕЛБАЕВ Б.Т., КОЖАБЕКОВА Н.Н. Получения нафталина из каменноугольной смолы «сары-арка спецкокс»	53
KOVRIGINA T.V., KHAKIMBOLATOVA K.KH., MELNIKOV YE.A., BEGENOVA B.E., CHALOV T.K. Polyelectrolytes with nanosized pores on the basis of nitrogen- and oxygen-bearing compounds and some polyamines	54
KHARLAMOVA T.V., GABDRAKIROV A.V. Functionalization of alizarin using compounds containing saturated cyclic carboxylic acids fragment	58
KHARLAMOVA T.V., GABDRAKIROV A.V., SEIDAKHMETOVA P.B. Effect of monosubstituted purpurin derivatives containing a saturated cyclic fragment on candida albicans	61
PRALIYEV K.D., YU V.K., MALMAKOVA A.E., KALDYBAYEVA A.B., SERGAZY A. New heteroorganic systems based on 1-(3-aminopropyl)imidazole	63
ӘБДІКЕРІМ М.С., АЗИМБАЕВА Г.Е. Xanthium strumarium өсімдігінің сабағы құрамындағы суда еритін дәрумендерді капиллярлы электрофорез әдісімен анықтау	64
BAIMYRZA P.A., KUDAIBERGENOVA B.M., IMINOVA R.S., KAIRALAPOVA G.ZH. Obtaining and studying the properties of organic biocomposite chitosan/pva/bentonite clay film	66
ТАУСАРОВА Б.Р., САДЫКОВА М.Е. Модификация льняных материалов наночастицами диоксида титана	68

МАЛИМБАЕВА З.Б., САПАРБЕКОВА И.С., САФАРМАМАДЗОДА С.М. Торлаушы агенттің әртүрлі мөлшерінде синтезделген псевдоматрицалардың ерекшеліктері	70
ГРАЖУЛЯВИЧЮС Ю.В., ТОТХУСҚЫЗЫ Б. Аномальная сорбция ионов иттрия взаимоактивированными гидрогелями в интерполимерной системе полиметакриловая кислота-поли-4-винилпиридин	74
ТЛЕКБАЙ Г.Т., ИСМАИЛОВ Д.В., ӘУЕЛХАНҚЫЗЫ М., НӘЖІПҚЫЗЫ М. Көміртекті наноматериалдар негізіндегі композиттер алу	82
МЫРЗАХМЕТОВА Н., ЫСҚАҚ Л., ТУРАЧ Е. Молекулалық-таңбаланған полимерлер синтезі	83
ТАУСАРОВА Б.Р., ШАЙХОВА Ж.Е., АБИЛКАСОВА С.О., КАЛИМОЛДИНА Л.М. Ет өнімдері үшін көпфункционалды қасиеттері бар орама материалдарын әзірлеу	86
КОЖАМЖАРОВА А.С., МЫРЗАБАЙ Д.М. Өсімдік сығындылары бар левоментол линиментінің құрамы мен технологиясын жасау	90
ZHARKYNBEK T.Y., KAPAR B.Y., ASKAR D., TEN A.YU., TYUSUPOVA B.B., YU V.K. Increasing of growth-stimulating efficiency of kaz-6 by immobilization on bentonite	97
БЕКТЕНОВ Н.А., САДЫКОВ Қ.А., БАЙДУЛЛАЕВА А.К., БЕКТЕНОВА З.Н. Перспективті жаңа комплекс түзгіш иониттер және олардың гидрометалургияда қолданылуы	98
Секция 2. НАРАСТАЮЩИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ. ПЕРСПЕКТИВЫ И ДОСТИЖЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИИ	
МУКВАНІАНИ О., MARKARASHVILI E.G., TATRISHVILI T.N., TSKITISHVILI S.V. New environmentally friendly composites based on leaf, styrene, and vinyltriethoxysilane	102
ДЖУСИПБЕКОВ У.Ж., ЧЕРНЯКОВА Р.М., КАЙЫНБАЕВА Р.А., СУЛТАНБАЕВА Г.Ш., ШАКИРОВА А.К., КОЖАБЕКОВА Н.Н. Изучение коррозионной активности растворов жидкости глушения в присутствии формалина	104
КОНУСПАЕВ С.Р., ДЮЗЕЛБАЕВА С.Д., АХАТОВА З.С., КАСЕНОВА Б.А. Переработка шерстного жира и их применение в народном хозяйстве	107
БАҒДАТОВ Р.М., ӘУЕЛХАНҚЫЗЫ М. Нанокеукеті көміртекті материалдарды алу әдістері	109
MANABAYEVA A.M., KAUMENOVA G.N., ZHUMABEK M., MURZIN D.YU., TUNGATAROVA S.A. CO ₂ conversion of methane in the presence of ni-al and ni-fe-al catalysts	111
ШАРИПОВА А., ТОЛЫНБАЕВ А., ӘУЕЛХАНҚЫЗЫ М. Нано- және микро- өлшемді жабындармен металдарды коррозиядан қорғау	115
ТАҢБАЕВА Г.Ж., ҚҰДАЙБЕРГЕНОВА Б.М. Тағамдық қаптама саласында қолданылатын биологиялық ыдырайтын үлдірлер алу және қасиеттерін зерттеу	117
САҒДОЛЛИН Ж.Р., ҚУАНЫШБЕКОВ Т.Қ., ЖАСАСЫНОВ Е., АҚАТАН Қ., ҚАБДРАХМАНОВА С.Қ., ҚАНТАЙ Н., БАТТАЛОВА А.К. Графен оксидін крахмалменмодификациялау негізінде мембрана алу	119
ХИМЭРСЭН Х., НАРОНИУК J. Леватит CNPLF - анионит Ав-17-8 интерполимерлі жүйелерінің скандий иондарын сорбциялау ерекшеліктері	121
ЖАНБЕКОВ Х.Н., ЕЛІКБАЙ Д.Е., ҚАРАБАЛАЕВА Р.Н. Арал теңізі суының азаю себептері	124

Секция 3. «ЗЕЛЕНАЯ ХИМИЯ» И ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

ДЖУМАНАЗАРОВА А.З., ГУЦАЛЮК Н.В., ШПОТА Е.Л. Создание фунгистатических препаратов на основе растений	127
ГОЛОДОВА И.В., ПАДАЛКИНА А.В., РУБЕ В.А. Влияние микроводоросли хлорелла на содержание ионов, обуславливающих минерализацию природных вод	135
ДОСКЕНОВА Б.Б., ЖЕТПИСБАЕВА А.Р. Адам денсаулығына аэротехногенді ластанудың әсері	139
ДЖУСИПБЕКОВ У.Ж., ОШАКБАЕВ М.Т., ТУСУПКАЛИЕВ Е.А., БАИМБЕТОВ М.Н., КАЙНАРБАЕВА Ж.Н., ЖУМАГАЛИЕВ С.Ж., АЛТЫНБЕКОВА И.Ә., ҚЫДЫРБАЙ А.А. Масс-спектрометрическое поведение некоторых производных пиррола при ионизации электронами	148
МИХАЙЛОВСКАЯ Т.Р., KENZHEEVA A.M., YUGAY O.K., KADIRBEKOV K.A. Influence of the nature of titanium dioxide on the catalytic properties of vanadium oxide catalysts for 4-methylpyridine oxidation	158
СЕРЕБРЯНСКАЯ А.П., КАДИРБЕКОВ К.А. Механохимическое получение катализатора и его физические характеристики	160
ЮГАЙ О.К., МИХАЙЛОВСКАЯ Т.П., КАДИРБЕКОВ К.А. Принципы «зеленой химии» в синтезе никотиновой кислоты	161
МУКАНОВА М.С., АНУАРБЕКОВА И.Н., СЫЧЕВА Е.С., МАРКИНА Д.Б., ЕРЖАН Ә.С. Синтез морфолин содержащих дитиокарбаматов и их тиоангидридов	163
КЕНЖЕЕВА А.М., МИХАЙЛОВСКАЯ Т.П., АБЮРОВ А.Ж., КАДИРБЕКОВ К.А. Исследование промотирующего действия добавки оксида циркония к бинарной v-ti-оксидной системе в реакции парциального окисления γ -пиколина	166
ТАЖИЕВА А.А., ЖОЛДЫБАЕВ С.С., КАДИРБЕКОВ К.А. Синтез стиролав присутствии модифицированных оксидами циркония и ниобия катализатора $Fe_2O_3 - K_2O - Cr_2O_3$	170
КАДИРБЕКОВ К.А. Подходы зеленой химии при разработке катализаторов для процессов переработки нефтяных отходов	175